

odborný časopis pre veterinárov a chovateľov • IV. ročník • číslo 2/2004 • cena 50 Sk/Kč

pes a mačka

poster

detské stránky

Slovenský poľovnícky zväz
Medzinárodná výstava pesov
949 01 NITRA, Dlhá ul. 90

Záchranárske psy v Iráne • Biely teriér zo Západnej vysočiny • Turkménsky alabaj • História bojových psov • Ako ďalej s túlavými mačkami? • Výchova a výcvik • Poradňa • Slzenie očí u psov a mačiek

WEST HIGHLAND WHITE TERRIER

večný komediant

Spokojná rodinka.

West highland white teriér alebo skrátene westík (v slovenčine biely teriér zo Západnej vysočiny) je malé temperamentné plemeno. Patrí do III. skupiny FCI plemien psov, teda medzi teriéry. Výška v kohútiku je okolo 28 cm. Pre typický westovský výraz sú charakteristické tri čierne body na hlave – oči a ňufáčik, preto je na nich žiadaný sýtočierny pigment. Ako hovorí štandard plemena, ide o malého, pohyblivého, hravého, ale tiež

Tak takto vyzerali westíkovia niekedy.

náležite sebavedomého a tvrdého psíka. Westík je v dnešnej dobe veľmi populárny nielen vďaka svojmu šibalskému a zároveň milému výrazu, ale aj vďaka svojej veselej povahe neunaviteľného klauna.

POVAHA – 100% TERIÉR

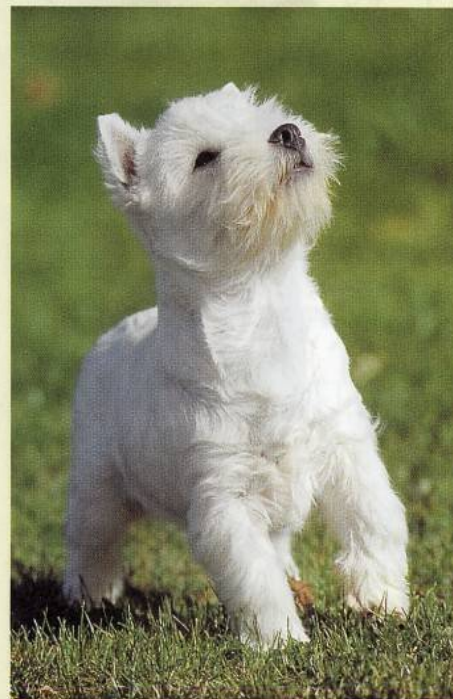
Netreba sa nechať zmiať jeho vzhľadom plyšovej hračky, pretože je to každým kúskom svojho nevelkého telíčka stopercentný teriér. Westík je ostražitý (dobrý strážca), odvážny (niekedy až príliš), samostatný a priateľský. Je to ideálny kamarát do voza aj do koča. Je vhodný ako spoločník pri dlhých prechádzkach v prírode, aj ako spolujazdec v aute či na spoločné leňošenie. Pri dôslednej výchove je to nekonfliktný psík, pes – samec býva dominantnejší ako sučka a občas svoju nadradenosť skúša dokazovať aj oveľa väčším psom. Na to treba dávať pozor. Vďaka svojej družnej povahe je west šťastný, keď je so svojim človekom, so svojou rodinou. Vie byť veľmi nenápadný a skladný, ak mu je odmenou spoločnosť jeho pána, jeho svorky. Naopak, odsúdený na pobyt v koterci bez dostatočného kontaktu s človekom je westík nešťastný.

Dnes sa west chová skôr ako výborný spoločník, netreba však zabúdať na jeho predošlé poľovné upotrebenie. Podľa požiadaviek štandardu má silnú čelúšť a veľké zuby. Pozostatkom cieľavedomého šľachtenia je jeho záľuba naháňať mačky, sliepky, hlodavce a iné pre neho podozrivé tvory. Všetko sa, samozrejme, dá usmerniť správnu a dôslednou výchovou, preto nie je nijakým trikom súžitie westíka a mačičky. V porovnaní napr. s foxteriérom je menej ostrý.

DÔSLEDNÁ VÝCHOVA

U westíka treba mať na pamäti, že ide o temperamentného a najmä tvrdohlavého teriéra, ktorý si vás bude chcieť obmotat' okolo prsta. Na to musíte pamätať už od začiatku. Platia pravidlá, že keď mu niečo zakážete, musí to mať zakázané stále a nesmiete mu ustúpiť ani ako malému šteňaťu. Rozdiel je len v tom

že od malého šteňaťa vyžadujeme oveľa menej, ale to málo, čo mu prikážeme, musíme vyžadovať splniť. Podstatná je teda dôslednosť!!! Už od malička musíte okamžite trestať akýkoľvek prejav agresie voči vám a vašej rodine. Zo začiatku to môže vyzerat' ako hra, ktorá vám však neskôr môže spôsobiť vážne ťažkosti. Za každých okolností platí: na pána a na paničku sa nevrčí!!! Nikdy! Pri treste

Vždy pripravený.

nejde v žiadnom prípade o spôsobenie bolesti, ale o moment prekvapenia – zvýšenie hlasu, pohrozenie, tlesknutie, vyťahanie za kožu na šiji a pod. Inak je westík pri trezlivom výcviku základnej poslušnosti veľmi pozorným žiakom s dobrými výsledkami. Vynikajúco sa hodí napr. na výcvik agility, pretože je veľmi pohyblivý, rád behá a skáče.

STAROSTLIVOSŤ O SRSŤ A JEJ ÚPRAVA

Westík je, ako už hovorí samotný plný názov plemena, čistobiely, bez akýchkoľvek farebných znakov, jeho bielu farbu však treba odlišovať od bielej farby pudla alebo maltezáka, west má farbu tzv. slonej kosti – biela farba s jemne žltým nádychom, čo spôsobuje jej hrubosť. Neču-

Vo svorke je všetko zábavnejšie.

dujte sa preto, keď váš westík nie je biely ako čisto napadnutý sneh a nehádzte ho hneď do vane. Na druhej strane nie je v poriadku, ak sa srst' zafarbuje do červena, do hnedá či do siva, môže ísť aj o kožné ochorenie spôsobené najmä nesprávnou úpravou.

West má dvojitú štruktúru srsti. Tvrdú, pevnú, rovnú kryciu srst' a pod ňou jemnú hustú podsadu. Úlohou tvrdej hustej srsti bola najmä ochrana, či už pred poranením, alebo pred nepriaznivým počasím. Aj keď dnes žije väčšina westíkov v bytoch, netreba zabúdať na jej špecifiká a zodpovedajúcu úpravu. Správnou úpravou srsti westa je trimovanie – odborné vyškľbávanie odumretej srsti, ktoré, pokiaľ sa vykonáva odborne a je správne

načasované, psíka v žiadnom prípade nebolí! Trimovaním vlastne pomôžeme psovi zbaviť sa starej srsti, ktorá ho srbí a v prírode by si ju sám škriabaním šklbal, napr. o kmeň stromu, doma to skúša o plot, o stoličky či o iné kusy nábytku. Vytrhnutím starého chlpa sa tak urobí miesto pre nový. Nová uzavretá srst' westa lepšie chráni, ale mu aj lepšie pristanie. Pri trimovaní sa odstraňuje vrchná krycia srst' s pesíkmi, pokiaľ má westík veľa podsady a nebol dlhšie trimovaný, čiastočne sa odstráni aj z nej, aby krycia srst' rýchlejšie prerástla podsadu. Tu treba odlišovať trimovanie výstavného a nevýstavného westa. Westa na výstavnej šnúre na podsadu otrimovaného nevidíte, jeho srst' sa musí upravovať priebežne, niekedy aj každý týždeň, aby si udržal stále formu, a aby srst' veľmi neprerástla. Westíka, ktorý nie je vystavovaný, stačí otrimovať každé tri mesiace, najlepšie vám však poradí podľa kvality srsti vášho westa váš trimer (osoba, ktorá psa trimuje). Ideálny je 2-mesačný cyklus trimovania, ktorý umožní vytvoriť dve vrstvy srsti, takže po otrimovaní je už west podrastený novou srst'ou. Pokiaľ si na úpravu srsti netrúfate sami, obráťte sa na odborníka. Pri výbere trimera pozor na niektoré salóny, v málokterých trimujú, aj keď vám to tvrdia. Treba sa orientovať na tie, čo sa špecializujú na teriery, prípadne priamo na chovateľ'ov. Dôležitá je prax a sledovanie trendov. Čo bolo dobré včera, dnes už nie je in. Najlepšie hovorí za trimera jeho práca, preto neváhajte zísť so svojim psíkom na výstavu a pýtať radu od chovateľ'ov. Nemusi byť váš westík práve šampión, dobrou úpravou sa však dá veľa zakryť,

Zdanie plyšového medvedíka klame.

rovnako ako zlou úpravou možno zničiť aj nádherné zviera. Kvalitne upravovaného westa stačí vyčesať 1 × za týždeň. Kúpať westíka v šampóne treba len minimálne, najlepšie vôbec. Po prechádzke v mokrom počasí stačí osprchovať bruško a labky čistou vodou bez šampónu či mydla. Vyčistiť kožušok westíka možno aj na sucho – vhodný je Solamyl – zemiacový škrob, môže byť zmiešaný s kriedou

Rodený cirkusant.

alebo s púdom, ktorý dostanete kúpiť v špecializovaných obchodoch. Túto solamylóvu zmes treba vtrieť do srsti, vyčesať a máte bielučkého westíka bez zbytočného kúpania, ktorým mu ničíte srst' a ubližujete jeho koži. West je plemeno, ktoré nevydáva psí pach, práve vďaka su-

CH. ULRIKA TŘEŠŇOVÝ KVĚT – TOP WHWT 2002, Slovenský šampión krásy, Klubový šampión, Klubový víťaz 2002, 3 × CWC, Najlepšia suka plemena (Poľsko), Víťaz plemena (Poľsko), majiteľ: Mgr. Martina Krišová

Buxley SUNSHINE CELEBRATION, 7 týždňov.

chej kože, ktorú však aj ten najkvalitnejší šampón ešte viac vysušuje. Vy sa takto v snahe riadne sa o westíka starať, zamotávate do ešte väčších problémov, a to kožných. Pritom stačí väčšinou venovať pozornosť už spomínaným ŠPECIFIKÁM. Ak chcete svojho psa každý týždeň kúpať, ak ho chcete strihať, a nie trimovať, nezaobstarávajte si westa. V opačnom prípade aj tak nedosiahnete žiadany efekt – typického predstaviteľa plemena.

VÝBER ŠTENIATKA

Pred kúpou šteniatka je najlepšie navštíviť niektorú z výstav psov, kde sa priamo môžete skontaktovať s chovateľmi, prezrieť si ich chovné zvieratá, získať cenné rady. Ďalšou možnosťou je informovať sa v SKCHTa F (Slovenský klub chovateľov teriérovo a foxteriérovo) či u poradcu chovu, ktorý je zároveň hlavným poradcom chovu pre teriérovo. Pokiaľ sa rozhodnete spoliehať na inzerciu, treba sa orientovať na špecializované kynologické časopisy, nie na bežné inzertné noviny, ktoré ponúkajú prevažne psy bez PP a seriózní chovatelia v nich väčšinou neinze-

CH. ULRIKA TRĚŠNOVÝ KVĚT a WANESSA HAPPY NAUX majiteľky Dr. Dariny Mikitovej na výstave v Poľsku.

rujú. Vyvarujte sa šteňatám bez PP a nedajte sa zlákať ich nízkou obstarávacou cenou, ktorá je v porovnaní s ostatnými nákladmi na ďalší chov vskutku zanedbateľná. Do neba volajúce sú inzeráty typu: Vymením westíka za obilie či mobilný telefón. Čo je pes nejaká vec? Pre niektorých ľudí asi áno. Takýmto šteňatkám sa veľa starostlivosti nedostalo, často absentuje aj základná zdravotná starostlivosť, o potešení a rozvoji pseh dušičky ani nehovorím. Ulútostením sa nad takýmto šteňatkom len spôsobíte sebe množstvo problémov a nemalých veterinárnych výdavkov, aby ste dali psíka ako tak do poriadku, a podporíte ďalšie množenie týchto úbožiatok. Navyše u šteňaťa bez PP nemáte nijakú záruku, čo vám z neho vyrastie. Veľmi často tzv. chovatelia bezpapierákov, lepšie povedané množitelia, krížia westíkov s inými plemenami, napr. maltezákmi. Šteniatka sú potom huňaté gulôčky, ktoré sa lepšie predávajú, ale neskôr majú len pramálo spoločné so štandardným westom. Určité plemeno si vyberáme väčšinou pre nejakú jeho charakteristiku, či už povahovú, alebo exteriérovú. U bezpapierového psíka je otázne, čo vám z neho vyrastie, či to vôbec bude westík. Ak vám nezáleží na tom, aby vám zo šteniatka vyrástol typický predstaviteľ plemena, ujmite sa radšej psíka z útulku, úlohu kamaráta vám splní rovnako dobre.

CH. VALLANGE SAILOR JACK – pes z anglického chovu, ICH., multišampión, mnohonásobný CACIB, BOB, BIG, BIS, 3×Európsky víťaz, majiteľ: M. Grunewald, Nemecko

UN POUR MOI DU MOULIN DE MAC GREGOR vo veku 7 mesiacov – import zo známej francúzskej chovateľskej stanice MOULIN DE MAC GREGOR, chovateľ: Ruth O'Connor, majiteľ: Mgr. Martina Krišová

2-mesačné šteňatá z vrhu „B“ z chovateľskej stanice SUNNY SIDE – BUBBLE, BARNEY a BUFFY.

PRE KOHO SA WESTÍK HODÍ

Westík je nenáročné plemeno, je ideálny rodinný pes, spoločník detí či osamelých ľudí. Hodí sa aj do malého bytu, ak sa mu poskytne miesto na oddych a aspoň hodina aktívneho pohybu vonku denne (samozrejme, okrem pravidelného vyvážania). Je to večný komediant, ktorý zostáva aktívny až do vysokého veku. West, ako väčšina psov, veľmi citlivo reaguje

na zmeny nálady svojho pána. Hodí sa pre každého, kto ho bude ľúbiť tak, ako on bude ľúbiť jeho.

Je to malý veľký pes... To pochopí každý, kto mal to šťastie bližšie ho spoznať...

Mgr. Martina Krišová
chov. stanica SUNSHINE CELEBRATION
www.whwt.dog.sk, 0903 202 995

Kontakt na klub: www.terriers.sk

Snímky: archív autorky, archív Dr. Dariny Mikitovej a archív Ruth O'Connor z jej knihy
Le West highland white terier